

Na osnovu člana 155 Ustava Crne Gore ("Službeni list CG, broj 1/07), Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj _____, utvrdila

AMANDMAN

NA PREDLOG ZA PROMJENU USTAVA CRNE GORE

U Predlogu za promjenu Ustava Crne Gore, član 103 mijenja se i glasi:

„Provjera integriteta i izbor,

Član 103

Prije predlaganja mandataru i kandidata za članove Vlade, sprovodi se provjera integriteta radi utvrđivanja postojanja rizika od sukoba interesa i preduzimanja mjera za njihovo otklanjanje, u skladu sa zakonom.

Kandidat koji odbije da učestvuje u postupku provjere integriteta ili mu se u postupku provjere utvrdi postojanje rizika od sukoba interesa, a koji nije otklonjen na način propisan zakonom, ne može biti predložen za mandataru, odnosno za člana Vlade.

Predsjednik Crne Gore predlaže mandataru u roku od 30 dana od dana konstituisanja Skupštine, a nakon sprovedene provjere integriteta kandidata za mandataru.

Uz predlog za određivanje mandataru predsjednik Crne Gore dostavlja Skupštini rezultate provjere integriteta kandidata za mandataru, koje Skupština objavljuje i uzima u obzir prilikom odlučivanja o izboru Vlade.

Mandatar za sastav Vlade iznosi u Skupštini svoj program i predlaže sastav Vlade.

Uz program i predlog za sastav Vlade mandatar dostavlja Skupštini rezultate provjere integriteta kandidata za članove Vlade, koje Skupština objavljuje i uzima u obzir prilikom odlučivanja o izboru Vlade.

O programu mandataru i predlogu za sastav Vlade Skupština odlučuje istovremeno.

Za predsjednika i člana Vlade ne može biti izabrano lice koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo sa elementom korupcije.

OBRAZLOŽENJE:

Predloženim amandmanom vrši se preciziranje i dopuna teksta člana 103 Ustava Crne Gore, u cilju potpunijeg normativnog uređivanja postupka prethodne provjere integriteta mandataru i kandidata za članove Vlade, kao i utvrđivanja pravnih posljedica sprovedene provjere u postupku predlaganja i izbora Vlade.

Amandmanom se izričito propisuje da se provjera integriteta sprovodi prije predlaganja mandataru i kandidata za članove Vlade, radi utvrđivanja postojanja rizika od sukoba interesa i preduzimanja mjera za njihovo otklanjanje, u skladu sa zakonom. Na taj način obezbjeđuje se

preventivno djelovanje u cilju sprečavanja situacija u kojima bi lični, privatni ili drugi interesi mogli uticati na nepristrasno i odgovorno vršenje najviših izvršnih funkcija. Predloženo rješenje neposredno odgovara preporuci GRECO da se prije imenovanja lica koja obavljaju najviše izvršne funkcije sprovodi provjera integriteta radi identifikovanja i upravljanja mogućim rizicima od sukoba interesa, kao i preporuci Venecijanske komisije da se jasno urede pravne posljedice negativnog ishoda provjere integriteta.

Radi obezbjeđivanja djelotvornosti postupka provjere integriteta, amandmanom se utvrđuje da lice koje odbije da učestvuje u tom postupku, odnosno kod kojeg se utvrdi postojanje rizika od sukoba interesa koji nije otklonjen na zakonom propisan način, ne može biti predloženo za mandatar, odnosno za člana Vlade. Time se jasno i precizno definišu posljedice nepostupanja po obavezi učešća u provjeri, kao i postojanja neotklonjenog rizika od sukoba interesa, uz ostavljanje prostora da se zakonom detaljnije urede postupak, kriterijumi i mjere za otklanjanje utvrđenih rizika.

Dodatno se precizira postupanje predsjednika Crne Gore u postupku predlaganja mandatar, propisivanjem obaveze da mandatar predloži u roku od 30 dana od dana konstituisanja Skupštine, nakon sprovedene provjere integriteta kandidata. Istovremeno, utvrđuje se obaveza dostavljanja rezultata provjere integriteta Skupštini, koja ih objavljuje i uzima u obzir prilikom odlučivanja o izboru Vlade. Na isti način uređuje se i obaveza mandatar da, uz program i predlog za sastav Vlade, dostavi rezultate provjere integriteta kandidata za članove Vlade, čime se obezbjeđuje transparentnost postupka i omogućava da se odluka o izboru Vlade donese uz uvid u relevantne informacije o utvrđenim rizicima od sukoba interesa i preduzetim mjerama za njihovo otklanjanje.

Predloženo rješenje zasniva se na načelu proporcionalnosti, budući da samo utvrđivanje postojanja rizika od sukoba interesa ne predstavlja automatsku prepreku za kandidaturu. Takva posljedica nastupa tek ukoliko utvrđeni rizik nije otklonjen primjenom mjera predviđenih zakonom, čime se prvenstvo daje njegovom upravljanju i otklanjanju, a tek potom, kada to nije učinjeno, nastupa prepreka za predlaganje kandidata.

Predloženim tekstom zadržava se ustavno načelo da mandatar iznosi program i predlaže sastav Vlade, kao i da Skupština istovremeno odlučuje o programu mandatar i predlogu za sastav Vlade, uz dodatno preciziranje obaveza u pogledu prethodne provjere integriteta i dostupnosti njenih rezultata u postupku odlučivanja.

Konačno, amandmanom se izričito propisuje da za predsjednika i člana Vlade ne može biti izabrano lice koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo sa elementom korupcije. Ovim rješenjem uspostavlja se jasna ustavna prepreka za izbor takvih lica na najviše funkcije izvršne vlasti, čime se dodatno afirmišu načela zakonitosti, odgovornosti i integriteta u vršenju javnih funkcija. Takvo opredjeljenje nije nepoznato ni uporednim evropskim pravnim sistemima, u kojima se integritet i prethodne osude za određene kategorije krivičnih djela uzimaju u obzir prilikom utvrđivanja uslova za obavljanje pojedinih visokih javnih funkcija. Opredjeljenje za formulaciju "krivično djelo sa elementom korupcije" ima opravdanje u odnosu na pravnu formulaciju koja se tiče ograničenja imuniteta, imajući u vidu različitu svrhu ove dvije ustavne odredbe. Naime, kod ograničenja imuniteta radi se o krivičnim djelima povezanim sa vršenjem javne funkcije predsjednika i članova Vlade, zbog čega je opravdano vezivanje tog izuzetka za krivična djela protiv službene dužnosti. Nasuprot tome, član 103 Ustava uređuje pitanje integriteta kandidata prije njihovog izbora za predsjednika ili člana Vlade, a kandidat je prije kandidature mogao

obavljati funkcije ili djelatnosti izvan javnog sektora i biti pravosnažno osuđen za koruptivno krivično djelo koje nije sistematizovano u okviru krivičnih djela protiv službene dužnosti, kao što je na primjer krivično djelo primanje mita u privrednom poslovanju ili davanje mita u privrednom poslovanju.

Predloženi amandman ima za cilj da se ustavna norma učini jasnijom i potpunijom, da se obezbijedi dosljedna primjena obaveze prethodne provjere integriteta i da se unaprijede transparentnost i odgovornost u postupku formiranja Vlade, uz istovremeno očuvanje ustavnih nadležnosti predsjednika Crne Gore, mandataru i Skupštine.”